

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 31ης Ιανουαρίου 2019*

«Αίτηση αναίρεσως – Σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Κανονισμός (ΕΚ) 207/2009 – Άρθρο 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', και παράγραφος 2, καθώς και άρθρο 75 – Σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης Cystus – Συμπλήρωμα διατροφής για μη ιατρική χρήση – Κήρυξη μερικής έκπτωσης – Έλλειψη ουσιαστικής χρήσης του σήματος – Ο όρος «Cystus» γίνεται αντιληπτός ως περιγραφική ένδειξη του βασικού συστατικού των σχετικών προϊόντων – Υποχρέωση αιτιολόγησης»

Στην υπόθεση C-194/17 P,

με αντικείμενο αίτηση αναίρεσως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ασκήθηκε στις 13 Απριλίου 2017,

Georgios Pandalis, κάτοικος Glandorf (Γερμανία), εκπροσωπούμενος από την A. Franke, Rechtsanwältin,

αναιρεσείων,

όπου οι λοιποί διάδικοι είναι:

Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO), εκπροσωπούμενο από τον S. Hanne και την D. Walicka,

καθού πρωτοδίκως,

LR Health & Beauty Systems GmbH, με έδρα το Ahlen (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τους N. Weber και L. Thiel, Rechtsanwälte,

παρεμβαίνουσα πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Βηλαρά, πρόεδρο του τέταρτου τμήματος, προεδρεύοντα του τρίτου τμήματος, J. Malenovský, L. Bay Larsen, M. Safjan (εισηγητή) και D. Šváby, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: J. Kokott

γραμματέας: R. Schiano, διοικητικός υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 20ής Ιουνίου 2018,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2018,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με την αίτηση αναιρέσεως, ο Georgios Pandalis ζητεί να αναιρεθεί η απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 14ης Φεβρουαρίου 2017, Pandalis κατά EUIPO – LR Health & Beauty Systems (Cystus) (T-15/16, μη δημοσιευθείσα, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, EU:T:2017:75), με την οποία απορρίφθηκε η προσφυγή του για την ακύρωση της απόφασης του πρώτου τμήματος προσφυγών του Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO) της 30ής Οκτωβρίου 2015 (υπόθεση R 2839/2014-1), σχετικά με διαδικασία έκπτωσης μεταξύ της LR Health & Beauty Systems και του G. Pandalis (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση).

Το νομικό πλαίσιο

Ο κανονισμός (ΕΚ) 207/2009

- 2 Το άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΚ) 207/2009 του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, για το [σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης] (ΕΕ 2009, L 78, σ. 1, και διορθωτικό, ΕΕ 2015, L 312, σ. 28), το οποίο φέρει τον τίτλο «Απόλυτοι λόγοι απαραδέκτου», ορίζει στην παράγραφο 1, στοιχείο γ ':

«Δεν γίνονται δεκτά για καταχώριση:

[...]

- γ) τα σήματα που αποτελούνται αποκλειστικά από σημεία ή ενδείξεις που μπορούν να χρησιμεύσουν, στο εμπόριο, προς δήλωση του είδους, της ποιότητας, της ποσότητας, του προορισμού, της αξίας, της γεωγραφικής προέλευσης ή του χρόνου παραγωγής του προϊόντος ή της παροχής της υπηρεσίας ή άλλων χαρακτηριστικών του προϊόντος ή της υπηρεσίας».

- 3 Το άρθρο 51 του κανονισμού αυτού, το οποίο επιγράφεται «Λόγοι έκπτωσης», προβλέπει τα εξής:

«1. Ο δικαιούχος του [σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης] κηρύσσεται έκπτωτος των δικαιωμάτων του, μετά από αίτηση που υποβάλλεται στο [EUIPO] ή μετά από ανταγωγή στο πλαίσιο αγωγής για παραποίηση/απομίμηση:

- α) εάν, επί διάστημα πέντε συνεχών ετών, δεν έχει γίνει ουσιαστική χρήση του σήματος στην [Ένωση] για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τις οποίες έχει καταχωρισθεί και δεν υπάρχει εύλογη αιτία για τη μη χρήση [...].

[...]

2. Εάν ο λόγος έκπτωσης αφορά μέρος μόνο των προϊόντων ή υπηρεσιών για τις οποίες έχει καταχωρισθεί το [σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης], ο δικαιούχος κηρύσσεται έκπτωτος των δικαιωμάτων του μόνο για τα συγκεκριμένα προϊόντα ή υπηρεσίες.»

- 4 Το άρθρο 64 του εν λόγω κανονισμού, με τίτλο «Απόφαση επί της προσφυγής», ορίζει, στην παράγραφο 1, τα εξής:

«Μετά την εξέταση της προσφυγής επί της ουσίας, το τμήμα προσφυγών αποφαινεται επί της προσφυγής. Δύναται, είτε να ασκήσει τις αρμοδιότητες του τμήματος που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση, είτε να αναπέμψει την υπόθεση στο τμήμα αυτό για τα περαιτέρω.»

- 5 Το άρθρο 75 του ίδιου κανονισμού, με τίτλο «Αιτιολόγηση των αποφάσεων», έχει ως ακολούθως:

«Οι αποφάσεις του [EUIPO] αιτιολογούνται. Μπορούν να στηρίζονται μόνο στους λόγους επί των οποίων οι διάδικοι είχαν τη δυνατότητα να λάβουν θέση.»

Η οδηγία 2002/46/EK

- 6 Το άρθρο 2, στοιχείο α', της οδηγίας 2002/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Ιουνίου 2002, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί των συμπληρωμάτων διατροφής (ΕΕ 2002, L 183, σ. 51), έχει ως εξής:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

α) “συμπληρώματα διατροφής”, τα τρόφιμα με σκοπό τη συμπλήρωση της συνήθους διαίτας, τα οποία αποτελούν συμπυκνωμένες πηγές θρεπτικών συστατικών ή άλλων ουσιών με θρεπτικές ή φυσιολογικές επιδράσεις, μεμονωμένων ή σε συνδυασμό, και τα οποία διατίθενται στο εμπόριο σε δοσιμετρικές μορφές, ήτοι μορφές παρουσίασης όπως, κάψουλες, παστίλιες, δισκία, χάπια και άλλες παρόμοιες μορφές, καθώς και φακελάκια σκόνης, φύσιγγες υγρού προϊόντος, φιαλίδια με σταγονόμετρο, και άλλες παρόμοιες μορφές υγρών και κόνεων που προορίζονται να ληφθούν σε προμετρημένες μικρές μοναδιαίες ποσότητες».

- 7 Το άρθρο 6 της οδηγίας αυτής ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Για την εφαρμογή του άρθρου 5 παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/13/EK [του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 2000, για προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με την επισήμανση, την παρουσίαση και τη διαφήμιση των τροφίμων (ΕΕ 2000, L 109, σ. 29)], η ονομασία υπό την οποία πωλούνται τα προϊόντα που υπάγονται στην παρούσα οδηγία είναι “συμπλήρωμα διατροφής”.

2. Η επισήμανση, παρουσίαση και διαφήμιση των συμπληρωμάτων διατροφής δεν αποδίδουν στα προϊόντα αυτά ιδιότητες πρόληψης, αγωγής ή θεραπείας ανθρώπινης νόσου, ούτε αναφέρουν τέτοιες ιδιότητες.

3. Υπό την επιφύλαξη της οδηγίας [2000/13], η επισήμανση περιλαμβάνει υποχρεωτικά τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) το όνομα των κατηγοριών θρεπτικών συστατικών ή ουσιών που χαρακτηρίζουν το προϊόν ή ένδειξη σχετική με τη φύση των εν λόγω θρεπτικών συστατικών ή ουσιών·
- β) τη συνιστώμενη για ημερήσια κατανάλωση δόση του προϊόντος·
- γ) προειδοποίηση να μην γίνεται υπέρβαση της συγκεκριμένης συνιστώμενης ημερήσιας δόσης·
- δ) δήλωση ότι τα συμπληρώματα διατροφής δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται ως υποκατάστατο μιας ποικίλης διαίτας·

ε) δήλωση σύμφωνα με την οποία τα προϊόντα πρέπει να φυλάσσονται μακριά από τα μικρά παιδιά.»

Το ιστορικό της διαφοράς

- 8 Στις 10 Αυγούστου 1999, ο νυν αναιρεσείων (στο εξής: αναιρεσείων), G. Pandalis, υπέβαλε στο EUIPO αίτηση καταχώρισης σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση συνίσταται στο λεκτικό σημείο *Cystus* (στο εξής: επίμαχο σήμα).
- 9 Τα προϊόντα για τα οποία ζητήθηκε η καταχώριση υπάγονται μεταξύ άλλων στην κλάση 30, κατά την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας, της 15ης Ιουνίου 1957, για τη διεθνή ταξινόμηση των προϊόντων και των υπηρεσιών με σκοπό την καταχώριση σημάτων, όπως έχει αναθεωρηθεί και τροποποιηθεί (στο εξής: Διακανονισμός της Νίκαιας), και αντιστοιχούν στην ακόλουθη περιγραφή: «Συμπλήρωμα διατροφής για μη ιατρική χρήση».
- 10 Το επίμαχο σήμα καταχωρίστηκε στις 5 Ιανουαρίου 2004 με τον αριθμό 1273 119.
- 11 Στις 3 Σεπτεμβρίου 2013, η LR Health & Beauty Systems GmbH υπέβαλε, βάσει του άρθρου 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009, αίτηση έκπτωσης από τα δικαιώματα επί του επίμαχου σήματος για όλα τα προϊόντα για τα οποία είχε καταχωριστεί, για τον λόγο ότι δεν είχε γίνει ουσιαστική χρήση του εν λόγω σήματος επί διάστημα πέντε συνεχών ετών.
- 12 Στις 12 Σεπτεμβρίου 2014, το τμήμα ακυρώσεων του EUIPO (στο εξής: τμήμα ακυρώσεων) κήρυξε τον αναιρεσείοντα έκπρωτο των δικαιωμάτων του για ορισμένα από τα προϊόντα για τα οποία είχε καταχωριστεί το επίμαχο σήμα, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονταν τα «συμπληρώματα διατροφής για μη ιατρική χρήση» της κλάσης 30 του Διακανονισμού της Νίκαιας.
- 13 Στις 30 Οκτωβρίου 2015, με την προσβαλλόμενη απόφαση, το πρώτο τμήμα προσφυγών του EUIPO (στο εξής: τμήμα προσφυγών) απέρριψε την προσφυγή που άσκησε ο αναιρεσείων κατά της ως άνω απόφασης του τμήματος ακυρώσεων. Ειδικότερα, πρώτον, το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι ο αναιρεσείων δεν είχε κάνει χρήση του όρου «*cystus*» ως σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ήτοι προκειμένου να προσδιορίσει την εμπορική προέλευση των προϊόντων του, αλλά είχε κάνει περιγραφική χρήση του εν λόγω όρου προκειμένου να δηλώσει ότι τα επίμαχα προϊόντα περιέχουν εκχυλίσματα του φυτού της ποικιλίας *Cistus Incanus* L. ως βασική δραστική ουσία. Συναφώς, κατά το τμήμα προσφυγών, η μερική χρήση του συμβόλου «®» και η ορθογράφηση του όρου «*cystus*» με το γράμμα «y» δεν αρκούσαν για να συναχθεί η χρήση του ως σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 14 Δεύτερον, το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι ο αναιρεσείων δεν προσκόμισε συγκεκριμένα και αντικειμενικά αποδεικτικά στοιχεία της χρήσης του επίμαχου σήματος όσον αφορά τα «συμπληρώματα διατροφής για μη ιατρική χρήση» της κλάσης 30 του Διακανονισμού της Νίκαιας. Συγκεκριμένα, αφενός, δεν αποδείχθηκε ότι ο όρος «*cystus*» είχε χρησιμοποιηθεί ως σήμα για τα προϊόντα *Pilots Friend Immunizer*®, *Immun44*® *Soft* και *Immun44*® *Kapseln*. Αφετέρου, δεν αποδείχθηκε ότι οι καραμέλες, οι παστιλιές για τον λαιμό, το αφέψημα, το διάλυμα γαργαρισμών και τα δισκία με αντιφλεγμονώδη δράση (στο εξής: λοιπά προϊόντα *Cystus*) εμπίπτουν στην κατηγορία προϊόντων που περιγράφονται ως «συμπληρώματα διατροφής για μη ιατρική χρήση» της εν λόγω κλάσης 30. Ως εκ τούτου, το τμήμα προσφυγών έκρινε, κατ' ουσίαν, ότι από τα παραδείγματα χρήσης του όρου «*cystus*» σχετικά με τα προϊόντα αυτά δεν μπορούσε να αποδειχθεί η ουσιαστική χρήση του επίμαχου σήματος για τα προϊόντα για τα οποία είχε καταχωριστεί.
- 15 Συνεπώς, το τμήμα προσφυγών κατέληξε ότι δεν είχε γίνει ουσιαστική χρήση του επίμαχου σήματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς.

Η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

- 16 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 14 Ιανουαρίου 2016, ο αναιρεσείων άσκησε προσφυγή με αίτημα την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης.
- 17 Με τον πρώτο λόγο ακύρωσης, ο οποίος περιλάμβανε, κατ' ουσίαν, τρία σκέλη, ο αναιρεσείων υποστήριξε ότι το τμήμα προσφυγών παρέβη το άρθρο 64, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009, σε συνδυασμό με το άρθρο 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού αυτού, χαρακτηρίζοντας το επίμαχο σήμα ως περιγραφική ένδειξη, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του εν λόγω κανονισμού.
- 18 Με τις σκέψεις 17 έως 20 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε ως αβάσιμο το πρώτο σκέλος αυτού του λόγου, σχετικά με την έκταση του ελέγχου του τμήματος προσφυγών.
- 19 Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος του λόγου αυτού, σχετικά με το δικαίωμα ακρόασης του αναιρεσείοντος, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, με τις σκέψεις 23 έως 25 της απόφασής του, ότι, μολονότι το δικαίωμα ακρόασης, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 75, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 207/2009, εκτείνεται σε όλα τα πραγματικά ή νομικά στοιχεία καθώς και στα αποδεικτικά στοιχεία που συνιστούν τη βάση της απόφασης, εντούτοις το δικαίωμα αυτό δεν ισχύει για την τελική θέση που προτίθεται να λάβει η διοίκηση. Επομένως, το τμήμα προσφυγών δεν είναι υποχρεωμένο να ακούσει τον προσφεύγοντα όσον αφορά την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών που περιλαμβάνεται στην τελική θέση του. Πάντως, εν προκειμένω, το τμήμα προσφυγών ουδόλως αποφάνθηκε επί της συνδρομής απόλυτων λόγων απαραδέκτου της καταχώρισης ούτε αμφισβήτησε τον διακριτικό χαρακτήρα του επίμαχου σήματος. Εν πάση περιπτώσει, ο αναιρεσείων είχε τη δυνατότητα να τοποθετηθεί, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, επί του ζητήματος της ουσιαστικής χρήσης του συγκεκριμένου σήματος, περιλαμβανομένης κατ' ανάγκην και της φύσης της εν λόγω χρήσης, ως προς το σύνολο των σχετικών προϊόντων. Κατά συνέπεια, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε το δεύτερο αυτό σκέλος ως αλυσιτελές.
- 20 Όσον αφορά το τρίτο σκέλος του πρώτου προβαλλόμενου λόγου, σχετικά με πλάνη στην οποία φέρεται να υπέπεσε το τμήμα προσφυγών κρίνοντας ότι ο όρος «cystus» ήταν περιγραφικός ως προς το σύνολο των προϊόντων του αναιρεσείοντος, το Γενικό Δικαστήριο αποφάσισε να εξετάσει το σκέλος αυτό από κοινού με τον τρίτο λόγο ακύρωσης της προσφυγής.
- 21 Με τις σκέψεις 31 έως 35 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε τον δεύτερο λόγο ακύρωσης, με τον οποίο προβλήθηκε ότι το τμήμα προσφυγών ενήργησε κατά κατάχρηση εξουσίας.
- 22 Προς στήριξη του τρίτου λόγου ακύρωσης, ο οποίος περιλάμβανε δύο σκέλη, ο αναιρεσείων υποστήριξε ότι το τμήμα προσφυγών παρέβη το άρθρο 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', και παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009 αποφαινόμενο ότι ο δικαιούχος του σήματος εξέπεσε από τα σχετικά δικαιώματά του, μολονότι είχε αποδείξει ουσιαστική και σύμφωνη με τον σκοπό του χρήση του εν λόγω σήματος για τα «συμπληρώματα διατροφής για μη ιατρικές χρήσεις» της κλάσης 30 του Διακανονισμού της Νίκαιας.
- 23 Το πρώτο σκέλος του τρίτου λόγου αφορούσε τη φύση της χρήσης του επίμαχου σήματος στις συσκευασίες των προϊόντων Pilots Friend Immunizer®, Immun44® Saft και Immun44® Kapseln.
- 24 Με τη σκέψη 42 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε ότι οι διάδικοι δεν αμφισβήτησαν ότι τα επίμαχα προϊόντα περιέχουν ως κύρια δραστική ουσία εκχυλίσματα του φυτού που έχει την επιστημονική ονομασία *Cistus Incanus* L. και τη λατινική ονομασία *cistus*.

- 25 Με τη σκέψη 43 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε ότι, με γνώμονα το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται, η χρήση του όρου «cystus» στις συσκευασίες των επίμαχων προϊόντων γίνεται αντιληπτή από το κοινό ως περιγραφική του κύριου συστατικού των προϊόντων αυτών και όχι ως αποβλέπουσα στον προσδιορισμό της εμπορικής προελεύσεώς τους. Επομένως, όπως σαφώς προκύπτει, μεταξύ άλλων, από την έκφραση «εκχύλισμα cystus®» και από την προσθήκη των όρων «cystus®052» στον κατάλογο των συστατικών του προϊόντος Immun44®Saft, ο όρος «cystus» δεν δηλώνει το «συμπλήρωμα διατροφής για μη ιατρική χρήση» της κλάσης 30 του Διακανονισμού της Νίκαιας, ούτε, κατά μείζονα λόγο, την εμπορική προέλευσή του, αλλά προσδιορίζει απλώς ένα από τα συστατικά του. Οι πολλαπλές αναφορές του όρου «cystus» στις συσκευασίες των εν λόγω προϊόντων και η υπογράμμισή τους δεν είναι σε θέση να αποδείξουν τη χρήση του εν λόγω όρου ως σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όταν, όπως εν προκειμένω, το ενδιαφερόμενο κοινό αντιλαμβάνεται τις αναφορές αυτές ως περιγραφικές της βασικής δραστικής ουσίας των οικείων προϊόντων.
- 26 Με τη σκέψη 46 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο προσέθεσε ότι το γεγονός ότι ο όρος «cystus» γράφεται με το γράμμα «y» δεν αρκεί για να αποδείξει τη χρήση του ως σήματος. Συναφώς, τα παραμορφωμένα γραφικά σύμβολα δεν συμβάλλουν συνήθως στο να αποκτήσει διακριτικό χαρακτήρα ένα σημείο του οποίου το περιεχόμενο γίνεται αμέσως αντιληπτό ως περιγραφικό. Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο εν προκειμένω δεδομένου ότι το τμήμα προσφυγών ορθώς έκρινε ότι τα γράμματα «i» και «y» χρησιμοποιούνται συχνά αδιακρίτως στις λέξεις λατινικής προέλευσης και το γράμμα «y» μπορεί να προφερθεί όπως το γράμμα «i» στη γερμανική γλώσσα. Συνεπώς, το τμήμα προσφυγών δεν υπέπεσε σε πλάνη καθόσον έκρινε ότι το οικείο κοινό αντιλαμβάνεται τον όρο «cystus» ως περιγραφική ένδειξη που παραπέμπει στην ονομασία του φυτού cistus και όχι ως σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χωρίς συγχρόνως να αποφανθεί επί της συνδρομής απόλυτου λόγου απαραδέκτου της καταχώρισης, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 207/2009.
- 27 Το δεύτερο σκέλος του τρίτου λόγου ακύρωσης αφορούσε την ταξινόμηση των λοιπών προϊόντων Cystus. Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, με τη σκέψη 54 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ότι το τμήμα προσφυγών ουδόλως ταξινόμησε τα προϊόντα αυτά ως φαρμακευτικά και ιατρικά προϊόντα της κλάσης 5 του Διακανονισμού της Νίκαιας ή οποιασδήποτε άλλης κλάσης, αλλά περιορίστηκε στην εκτίμηση ότι δεν είχε αποδειχθεί επαρκώς κατά νόμον ότι τα προϊόντα αυτά έπρεπε να καταταγούν ως «συμπληρώματα διατροφής για μη ιατρική χρήση» της κλάσης 30 του Διακανονισμού της Νίκαιας.
- 28 Αφού υπενθύμισε, με τις σκέψεις 55 και 56 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, τους κανόνες που διέπουν το βάρος απόδειξης στο πλαίσιο διαδικασίας έκπτωσης από το δικαίωμα επί σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε, με τη σκέψη 57 της απόφασης αυτής, ότι, αφενός, ο αναιρεσειών δεν είχε αποδείξει ότι είχε κάνει ουσιαστική χρήση του επίμαχου σήματος και, αφετέρου, ότι δεν αρκούσε η απλή δήλωση ότι τα οικεία προϊόντα είναι «συμπληρώματα διατροφής για μη ιατρική χρήση» της κλάσης 30 του Διακανονισμού της Νίκαιας.
- 29 Με τη σκέψη 58 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι το τμήμα προσφυγών ορθώς έκρινε ότι η μη τήρηση των διατάξεων της οδηγίας 2002/46 των σχετικών με ορισμένες υποχρεωτικές ενδείξεις για την πώληση ενός προϊόντος που προορίζεται για τη συμπλήρωση της κανονικής διατροφής αποτελεί ιδιαιτέρως σοβαρή ένδειξη κατά του χαρακτηρισμού του εν λόγω προϊόντος ως «συμπληρώματος διατροφής για μη ιατρική χρήση» της κλάσης 30 του Διακανονισμού της Νίκαιας.
- 30 Με τη σκέψη 59 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο προσέθεσε ότι το τμήμα προσφυγών επίσης δεν υπέπεσε σε πλάνη κρίνοντας ότι η ύπαρξη γενικού αριθμού φαρμάκου για τα λοιπά προϊόντα Cystus, η πώληση των προϊόντων αυτών από τα φαρμακεία και, ειδικότερα, το γεγονός ότι, κατά την εμπορία τους, υπογραμμίζονταν η καταλληλότητά τους για την πρόληψη της γρίπης και των κρυολογημάτων καθώς και το ανακουφιστικό τους αποτέλεσμα σε περιπτώσεις

φλεγμονών της στοματοφαρυγγικής κοιλότητας, συνιστούσαν πρόσθετες σοβαρές ενδείξεις κατά του χαρακτηρισμού τους ως «συμπληρωμάτων διατροφής για μη ιατρική χρήση» της κλάσης 30 του Διακανονισμού της Νίκαιας.

- 31 Δεδομένου ότι απορρίφθηκαν και οι τρεις λόγοι ακύρωσης, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή στο σύνολό της.

Τα αιτήματα των διαδίκων ενώπιον του Δικαστηρίου

- 32 Με την αίτηση αναιρέσεως, ο αναιρεσείων ζητεί από το Δικαστήριο:
- να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση·
  - να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση·
  - να ακυρώσει την απόφαση του τμήματος ακυρώσεων της 12ης Σεπτεμβρίου 2014, στο μέτρο που με την απόφαση αυτή διαπιστώνεται ότι ο δικαιούχος του επίμαχου σήματος κηρύσσεται έκπτωτος των δικαιωμάτων του όσον αφορά τα προϊόντα που περιλαμβάνονται στην κλάση 30 του Διακανονισμού της Νίκαιας και περιγράφονται ως «συμπληρώματα διατροφής για μη ιατρική χρήση»·
  - να απορρίψει την αίτηση για την κήρυξη ακυρότητας που υπέβαλε η LR Health & Beauty Systems κατά του επίμαχου σήματος, στο μέτρο που η αίτηση αυτή αφορά τα προϊόντα που περιλαμβάνονται στην κλάση 30 του Διακανονισμού της Νίκαιας και περιγράφονται ως «συμπληρώματα διατροφής για μη ιατρική χρήση», και
  - να καταδικάσει το EUIPO στα δικαστικά έξοδα.
- 33 Το EUIPO ζητεί από το Δικαστήριο:
- να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως, και
  - να καταδικάσει τον αναιρεσείοντα στα δικαστικά έξοδα.
- 34 Η LR Health & Beauty Systems ζητεί από το Δικαστήριο:
- να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως στο σύνολό της, και
  - να καταδικάσει τον αναιρεσείοντα στα δικαστικά έξοδα.

Επί της αίτησης αναιρέσεως

- 35 Προς στήριξη της αίτησης αναιρέσεως, ο αναιρεσείων προβάλλει, κατ' ουσίαν, τρεις λόγους αναιρέσεως που αφορούν, ο πρώτος, την ταξινόμηση των λοιπών προϊόντων Cystus ως «συμπληρωμάτων διατροφής για μη ιατρική χρήση» της κλάσης 30 του Διακανονισμού της Νίκαιας, ο δεύτερος, τη φύση της χρήσης του όρου «cystus» για τα προϊόντα Pilots Friend Immunizer®, Immun44® Saft και Immun44® Kapseln και, ο τρίτος, το δικαίωμα ακρόασης ενώπιον του τμήματος προσφυγών.

Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 36 Ο πρώτος λόγος αναιρέσεως βάλλει κατά της αιτιολογίας της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης που περιλαμβάνεται στις σκέψεις 54 έως 59. Ο λόγος αναιρέσεως αυτός υποδιαιρείται σε δύο σκέλη.
- 37 Με το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως, ο αναιρεσείων υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κατά την ερμηνεία και εφαρμογή του άρθρου 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', και παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009.
- 38 Συναφώς, κατά τον αναιρεσείοντα, από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση δεν προκύπτει κατά πόσον το επίμαχο σήμα χρησιμοποιήθηκε για τα «συμπληρώματα διατροφής για μη ιατρική χρήση» ή για συμπληρώματα διατροφής εν γένει. Όμως, τα λοιπά προϊόντα Cystus, κύριο συστατικό των οποίων είναι ο κίστος, αποτελούν συμπληρώματα διατροφής, κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο α', της οδηγίας 2002/46, λαμβανομένου υπόψη ότι η οδηγία αυτή δεν διακρίνει μεταξύ συμπληρωμάτων διατροφής για ιατρική χρήση και συμπληρωμάτων διατροφής για μη ιατρική χρήση.
- 39 Επιπλέον, το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε τα πραγματικά περιστατικά καθόσον κακώς έκρινε ότι το γεγονός ότι η διαφήμιση για τα λοιπά προϊόντα Cystus στηριζόταν στην καταλληλότητα των προϊόντων αυτών για πρόληψη της γρίπης και των κρυολογημάτων αποτελεί ένδειξη ότι τα προϊόντα αυτά δεν μπορούν να υπαχθούν στην κατηγορία των «συμπληρωμάτων διατροφής για μη ιατρική χρήση».
- 40 Εξάλλου, ο αναιρεσείων υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε τα στοιχεία σχετικά με το ότι ο ίδιος δεν τήρησε ενδεχομένως τις απαιτήσεις επισήμανσης που προβλέπονται στο άρθρο 6, παράγραφοι 1 έως 3, της οδηγίας 2002/46. Συγκεκριμένα, το Γενικό Δικαστήριο ερμήνευσε την περίπτωση αυτή υπό την έννοια ότι ένα προϊόν που δεν συμμορφώνεται με τις εν λόγω διατάξεις δεν αποτελεί συμπλήρωμα διατροφής για μη ιατρική χρήση. Όμως, η επισήμανση ενός προϊόντος δεν ασκεί καμία επιρροή στον χαρακτηρισμό των λοιπών προϊόντων Cystus ως συμπληρωμάτων διατροφής, κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο α', της οδηγίας 2002/46.
- 41 Κατά τον αναιρεσείοντα, το Γενικό Δικαστήριο παρέβη επίσης το άρθρο 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', και παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009, δεχόμενο ότι η ύπαρξη γενικού αριθμού φαρμάκου για τα λοιπά προϊόντα Cystus και η πώληση των προϊόντων αυτών στο φαρμακείο συνιστούν σοβαρές ενδείξεις κατά του χαρακτηρισμού τους ως «συμπληρωμάτων διατροφής για μη ιατρική χρήση». Στη Γερμανία, όμως, η ύπαρξη ενός τέτοιου γενικού αριθμού φαρμάκου δεν σχετίζεται με το ζήτημα αν ένα προϊόν προορίζεται για ιατρική χρήση.
- 42 Τέλος, το Γενικό Δικαστήριο δεν εξέτασε χωριστά τις καραμέλες που διατίθενται στο εμπόριο υπό το επίμαχο σήμα (στο εξής: καραμέλες) προκειμένου να εξακριβώσει εάν αυτές αποτελούν συμπληρώματα διατροφής, κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο α', της οδηγίας 2002/46.
- 43 Με το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως, ο αναιρεσείων υποστηρίζει ότι η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση περιέχει ανεπαρκή αιτιολογία όσον αφορά τη διαπίστωση ότι δεν έγινε ουσιαστική χρήση του επίμαχου σήματος, κατά την έννοια του άρθρου 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', και παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009, για τα «συμπληρώματα διατροφής για μη ιατρική χρήση».

- 44 Συγκεκριμένα, ο αναιρεσείων δεν είναι σε θέση να γνωρίζει τους λόγους για τους οποίους τα πραγματικά περιστατικά που επικαλέστηκε και τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε δεν έπεισαν το Γενικό Δικαστήριο ότι έγινε ουσιαστική χρήση του επίμαχου σήματος για «συμπληρώματα διατροφής για μη ιατρική χρήση». Εξάλλου, η ανάλυση του Γενικού Δικαστηρίου δεν παρέχει στον αναιρεσείοντα τη δυνατότητα να γνωρίζει σε ποια κατηγορία εμπίπτουν τα προϊόντα.
- 45 Επιπλέον, η αιτιολογία της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης είναι ανεπαρκής, στο μέτρο που δεν παρέχει στον αναιρεσείοντα τη δυνατότητα να γνωρίζει τους λόγους για τους οποίους το Γενικό Δικαστήριο δεν έλεγξε χωριστά αν, όσον αφορά τις καραμέλες, έγινε ουσιαστική χρήση του επίμαχου σήματος για «συμπληρώματα διατροφής για μη ιατρική χρήση».
- 46 Ειδικότερα, οι καραμέλες δεν διατέθηκαν στο εμπόριο με την ένδειξη ότι είναι κατάλληλες για την πρόληψη της γρίπης και των κρυολογημάτων και ότι έχουν ανακουφιστικό αποτέλεσμα σε περιπτώσεις φλεγμονών της στοματοφαρυγγικής κοιλότητας. Εντούτοις, με τη σκέψη 59 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι η καταλληλότητα αυτή αποτελεί σοβαρή ένδειξη κατά του χαρακτηρισμού των λοιπών προϊόντων Cystus ως «συμπληρωμάτων διατροφής για μη ιατρική χρήση».
- 47 Το EUIPO και η LR Health & Beauty Systems ζητούν την απόρριψη του πρώτου λόγου αναιρέσεως.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 48 Εν προκειμένω, ο αναιρεσείων μπόρεσε να καταχωρίσει το επίμαχο σήμα για προϊόντα που περιγράφονται ως «συμπληρώματα διατροφής για μη ιατρική χρήση» της κλάσης 30 του Διακανονισμού της Νίκαιας.
- 49 Με τις σκέψεις 54 έως 61 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι το τμήμα προσφυγών ορθώς έκρινε ότι ο αναιρεσείων δεν απέδειξε ότι τα λοιπά προϊόντα Cystus μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως «συμπληρώματα διατροφής για μη ιατρική χρήση», πράγμα που συνεπάγεται ότι δεν απέδειξε ότι είχε γίνει ουσιαστική χρήση του επίμαχου σήματος στην Ένωση, κατά την έννοια του άρθρου 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009, για τα εν λόγω προϊόντα.
- 50 Προς στήριξη του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως, σχετικά με την ταξινόμηση των λοιπών προϊόντων Cystus, ο αναιρεσείων ισχυρίζεται, με μια πρώτη αιτίαση, ότι τα εν λόγω προϊόντα αποτελούν συμπληρώματα διατροφής, κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο α', της οδηγίας 2002/46, και εμπίπτουν στην κλάση 30 του Διακανονισμού της Νίκαιας.
- 51 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, όπως προκύπτει από το άρθρο 256, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ και το άρθρο 58, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, η αίτηση αναιρέσεως περιορίζεται σε νομικά ζητήματα. Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο είναι το μόνο αρμόδιο να προβαίνει στη διαπίστωση και εκτίμηση των σχετικών πραγματικών περιστατικών και να εκτιμά τα αποδεικτικά στοιχεία. Επομένως, η εκτίμηση αυτών των πραγματικών περιστατικών και αυτών των αποδεικτικών στοιχείων δεν συνιστά, υπό την επιφύλαξη ενδεχόμενης παραμόρφωσής τους, νομικό ζήτημα υποκείμενο, ως τέτοιο, στον έλεγχο του Δικαστηρίου στο πλαίσιο αίτησης αναιρέσεως (αποφάσεις της 18ης Δεκεμβρίου 2008, *Les Éditions Albert René* κατά ΓΕΕΑ, C-16/06 P, EU:C:2008:739, σκέψη 68, και της 6ης Ιουνίου 2018, *Arcoa Parking Holdings* κατά EUIPO, C-32/17 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2018:396, σκέψη 49).

- 52 Εξάλλου, μια τέτοια παραμόρφωση πρέπει να προκύπτει προδήλως από τα στοιχεία της δικογραφίας, χωρίς να απαιτείται εκ νέου εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων (αποφάσεις της 18ης Δεκεμβρίου 2008, *Les Éditions Albert René* κατά ΓΕΕΑ, C-16/06 P, EU:C:2008:739, σκέψη 69, και της 26ης Οκτωβρίου 2016, *Westermann Lernspielverlage* κατά EUIPO, C-482/15 P, EU:C:2016:805, σκέψη 36).
- 53 Επιπλέον, λαμβανομένου υπόψη του εξαιρετικού χαρακτήρα του λόγου που στηρίζεται σε παραμόρφωση των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων, το άρθρο 256 ΣΛΕΕ, το άρθρο 58, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το άρθρο 168, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου επιβάλλουν ειδικότερα στον αναιρεσιόντα την υποχρέωση να προσδιορίζει επακριβώς τα στοιχεία που, κατ' αυτόν, παραμόρφωσε το Γενικό Δικαστήριο και να καταδεικνύει τα σφάλματα ανάλυσης τα οποία, κατά την εκτίμησή του, είχαν ως συνέπεια την παραμόρφωση (απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2016, *Pensa Pharma* κατά EUIPO, C-442/15 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2016:720, σκέψη 21 και εκεί μνημονεύομενη νομολογία).
- 54 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, από τα επιχειρήματα που προβάλλει προς στήριξη της πρώτης αυτής αιτίας, προκύπτει ότι ο αναιρεσιών περιορίζεται να αμφισβητήσει τις πραγματικές εκτιμήσεις στις οποίες προέβη το Γενικό Δικαστήριο για να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι τα λοιπά προϊόντα *Cystus* δεν έπρεπε να χαρακτηριστούν ως «συμπληρώματα διατροφής για μη ιατρική χρήση» της κλάσης 30 του Διακανονισμού της Νίκαιας, και επιδιώκει, στην πραγματικότητα, να επιτύχει την εκ μέρους του Δικαστηρίου νέα εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών.
- 55 Περαιτέρω, και κατά το μέτρο που ο αναιρεσιών ισχυρίζεται ότι η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση στηρίζεται σε παραμόρφωση των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων, τα επιχειρήματα που αναπτύσσει προς στήριξη του ισχυρισμού αυτού δεν παρέχουν τη δυνατότητα προσδιορισμού των ακριβών στοιχείων που φέρεται να παραμόρφωσε το Γενικό Δικαστήριο ούτε καταδεικνύουν τα σφάλματα ανάλυσης στα οποία φέρεται να υπέπεσε. Ως εκ τούτου, τα επιχειρήματα αυτά δεν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις που απορρέουν από τη νομολογία η οποία μνημονεύεται στη σκέψη 53 της παρούσας απόφασης.
- 56 Κατά συνέπεια, η πρώτη αιτίαση πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη.
- 57 Με μια δεύτερη αιτίαση, ο αναιρεσιών προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι δεν εξέτασε χωριστά τις καραμέλες, καθόσον, με τη σκέψη 59 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε γενικώς ότι, κατά τη διάθεση στο εμπόριο των λοιπών προϊόντων *Cystus*, τα τελευταία παρουσιάζονταν ως ευεργετικά για την υγεία, γεγονός που συνιστούσε σοβαρή ένδειξη κατά του χαρακτηρισμού τους ως «συμπληρωμάτων διατροφής για μη ιατρική χρήση». Ο αναιρεσιών όμως αμφισβητεί ότι οι καραμέλες διατέθηκαν στο εμπόριο με την ένδειξη ότι έχουν τέτοια ευεργετικά αποτελέσματα.
- 58 Χωρίς να απαιτείται να εξεταστεί αν η δεύτερη αιτίαση είναι παραδεκτή, αρκεί να επισημανθεί, όπως τόνισε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 39 των προτάσεών της, ότι στηρίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία της σκέψης 59 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης.
- 59 Πράγματι, με την εν λόγω σκέψη, το Γενικό Δικαστήριο δεν διαπίστωσε ότι οι καραμέλες διατέθηκαν στο εμπόριο με την ένδειξη των ευεργετικών αποτελεσμάτων τους στην υγεία. Το Γενικό Δικαστήριο περιορίστηκε να υπογραμμίσει, χωρίς να διακρίνει τις καραμέλες από τα λοιπά προϊόντα *Cystus*, ότι το τμήμα προσφυγών δεν υπέπεσε σε πλάνη στο πλαίσιο της πραγματικής εκτίμησης των πρόσθετων σοβαρών ενδείξεων κατά του χαρακτηρισμού των λοιπών προϊόντων *Cystus* ως «συμπληρωμάτων διατροφής για μη ιατρική χρήση».

- 60 Κατ' αυτόν τον τρόπο, το Γενικό Δικαστήριο δεν αμφισβήτησε την εκτίμηση στην οποία προέβη το τμήμα προσφυγών, με το σημείο 57 της προσβαλλόμενης απόφασης, ότι από τα έγγραφα που προσκόμισε ο αναιρεσείων δεν προκύπτει αν οι καραμέλες ήταν «ιατρικά προϊόντα» ή «συμπληρώματα διατροφής για μη ιατρική χρήση». Κατά συνέπεια, οι καραμέλες αποτέλεσαν όντως αντικείμενο χωριστής εξέτασης, στο πλαίσιο της οποίας το τμήμα προσφυγών και το Γενικό Δικαστήριο έλαβαν υπόψη το γεγονός ότι οι εν λόγω καραμέλες δεν διατέθηκαν στο εμπόριο με την ένδειξη των ευεργετικών αποτελεσμάτων τους στην υγεία.
- 61 Επομένως, η δεύτερη αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.
- 62 Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως, που αφορά παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης, ο αναιρεσείων προβάλλει, αφενός, ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν προέβη σε καμία διαπίστωση ως προς την κατηγορία στην οποία ανήκαν τα λοιπά προϊόντα Cystus.
- 63 Ωστόσο, όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 43 των προτάσεών της, το αντικείμενο της διαφοράς μεταξύ της LR Health & Beauty Systems και του αναιρεσειόντος έγκειται αποκλειστικά στο ζήτημα αν ο τελευταίος ήταν σε θέση να αποδείξει ουσιαστική χρήση του επίμαχου σήματος σε σχέση με τα λοιπά προϊόντα Cystus ως «συμπληρώματα διατροφής για μη ιατρική χρήση» της κλάσης 30 του Διακανονισμού της Νίκαιας.
- 64 Στο πλαίσιο εξέτασης της διαφοράς αυτής, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε, με τη σκέψη 57 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ότι το τμήμα προσφυγών ορθώς έκρινε ότι ο αναιρεσείων δεν είχε προσκομίσει τέτοια απόδειξη ουσιαστικής χρήσης. Το Γενικό Δικαστήριο δεν όφειλε να εξετάσει το ζήτημα σε ποια κατηγορία, πλην της κλάσης 30 του Διακανονισμού της Νίκαιας, έπρεπε να υπαχθούν τα λοιπά προϊόντα Cystus, καθόσον το ζήτημα αυτό είναι άνευ σημασίας για την επίλυση της εν λόγω διαφοράς.
- 65 Υπό τις συνθήκες αυτές, η πρώτη αιτίαση πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη.
- 66 Ο αναιρεσείων υποστηρίζει, αφετέρου, ότι από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση δεν μπορούν να συναχθούν οι λόγοι για τους οποίους το Γενικό Δικαστήριο δεν προέβη σε χωριστή εξέταση προκειμένου να εξακριβώσει αν, ειδικότερα όσον αφορά τις καραμέλες, είχε γίνει ουσιαστική χρήση του επίμαχου σήματος για «συμπληρώματα διατροφής για μη ιατρική χρήση».
- 67 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, το Δικαστήριο δεν επιβάλλει στο Γενικό Δικαστήριο να αναπτύσσει σκεπτικό που να ακολουθεί αναλυτικά έναν προς έναν όλους τους λόγους που προβάλλουν οι διάδικοι και, συνεπώς, η αιτιολογία της απόφασής του μπορεί να συνάγεται εμμέσως, υπό την προϋπόθεση ότι παρέχεται η δυνατότητα στους μεν ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους για τους οποίους το Γενικό Δικαστήριο δεν δέχθηκε τα επιχειρήματά τους, στο δε Δικαστήριο να διαθέτει επαρκή στοιχεία ώστε να ασκήσει τον έλεγχό του (απόφαση της 30ής Μαΐου 2018, Tsujimoto κατά EUIPO, C-85/16 P και C-86/16 P, EU:C:2018:349, σκέψη 82 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 68 Είναι ασφαλώς αληθές ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν διέκρινε τις καραμέλες από τα λοιπά προϊόντα Cystus. Ωστόσο, πρέπει να επισημανθεί ότι, με τις σκέψεις 57 έως 64 της προσβαλλόμενης απόφασης, το τμήμα προσφυγών εξέτασε το ζήτημα αν οι καραμέλες, μεταξύ των λοιπών προϊόντων Cystus, αντιστοιχούν στην περιγραφή «συμπληρώματα διατροφής για μη ιατρική χρήση».
- 69 Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το Γενικό Δικαστήριο, δεχόμενο ότι το τμήμα προσφυγών δεν υπέπεσε σε πλάνη όσον αφορά την ταξινόμηση των λοιπών προϊόντων Cystus, υιοθέτησε την εκτίμηση του τμήματος προσφυγών. Πράττοντας τούτο, όπως επισήμανε και η γενική εισαγγελέας με το σημείο 45 των προτάσεών της, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε σιωπηρώς τις αντιρρήσεις που διατύπωσε ο αναιρεσείων όσον αφορά τις καραμέλες.

- 70 Επομένως, η δεύτερη αιτίαση πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη και, ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο και το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως.
- 71 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει απαράδεκτος και εν μέρει αβάσιμος.

Επί του δεύτερου λόγου αναιρέσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 72 Ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως αφορά την αιτιολογία της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης που περιλαμβάνεται στις σκέψεις 43 και 46. Ο λόγος αναιρέσεως αυτός υποδιαιρείται σε δύο σκέλη.
- 73 Με το πρώτο σκέλος του δεύτερου αυτού λόγου αναιρέσεως, ο αναιρεσείων προβάλλει ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη το άρθρο 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', και παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009, χαρακτηρίζοντας το επίμαχο σήμα ως περιγραφική ένδειξη που παραπέμπει στην ονομασία του φυτού *cistus*, χωρίς να λάβει υπόψη τη συγκεκριμένη φύση της χρήσης ως σήματος.
- 74 Κατά τον αναιρεσείοντα, κακώς το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε, με τη σκέψη 46 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ότι το τμήμα προσφυγών βασίμως έκρινε ότι το οικείο κοινό αντιλαμβάνεται τον όρο «*cistus*» ως περιγραφική ένδειξη που παραπέμπει στην ονομασία του φυτού *cistus*, χωρίς συγχρόνως να αποφανθεί επί της συνδρομής απόλυτου λόγου απαραδέκτου της καταχώρισης, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 207/2009. Ο συνοπτικός αυτός χαρακτηρισμός στον οποίο προέβη το Γενικό Δικαστήριο στερεί από τον προσφεύγοντα κάθε δυνατότητα χρήσης του σήματός του σύμφωνα με τη βασική λειτουργία του, κατά την έννοια του άρθρου 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', και παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009.
- 75 Συναφώς, πρώτον, το Γενικό Δικαστήριο όφειλε να έχει εξακριβώσει αν ο αναιρεσείων χρησιμοποίησε το επίμαχο σήμα για «συμπληρώματα διατροφής για μη ιατρική χρήση» υπό τη μορφή με την οποία είχε καταχωριστεί ή υπό μορφή η οποία διαφέρει ως προς στοιχεία που δεν αλλοιώνουν τον διακριτικό χαρακτήρα του.
- 76 Δεύτερον, το Γενικό Δικαστήριο όφειλε να έχει εξετάσει το ζήτημα αν το επίμαχο σήμα χρησιμοποιήθηκε σύμφωνα με τη βασική λειτουργία του, η οποία συνίστατο στην ένδειξη εμπορικής προέλευσης. Κατά τον αναιρεσείοντα, το επίμαχο σήμα χρησιμοποιήθηκε σύμφωνα με τη λειτουργία αυτή, δεδομένου ότι ο καταναλωτής είναι συνηθισμένος τα προϊόντα να φέρουν, εκτός από το κύριο σήμα, δευτερεύοντα σήματα τα οποία επίσης γίνονται αντιληπτά ως ενδείξεις της προέλευσης των προϊόντων.
- 77 Τρίτον, το ενδιαφερόμενο κοινό εκλαμβάνει το σήμα *Cystus* ως σήμα που δηλώνει συμπληρώματα διατροφής διατιθέμενα στο εμπόριο λόγω του ότι το σήμα αυτό χρησιμοποιείται επίσης για το φυτό *cistus*, το οποίο πωλείται ως τελικό προϊόν. Κατά συνέπεια, ο προσδιορισμός των σχετικών προϊόντων με το σήμα *Cystus* συνιστά χρήση του σήματος, υπό την έννοια ότι το σήμα αυτό υποδηλώνει ότι ο κατασκευαστής ενός από τα ουσιώδη στοιχεία του προϊόντος είναι επίσης υπεύθυνος των σχετικών συμπληρωμάτων διατροφής στο σύνολό τους.
- 78 Όσον αφορά τα «συμπληρώματα διατροφής για μη ιατρική χρήση», τα οποία περιέχουν, ως κύρια δραστική ουσία, εκχυλίσματα του φυτού *cistus*, ο αναιρεσείων στερείται εκ των πραγμάτων της δυνατότητας να χρησιμοποιήσει το σήμα του σύμφωνα με τη λειτουργία του.

- 79 Με το δεύτερο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, ο αναιρεσείων υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη την υποχρέωση αιτιολόγησης όσον αφορά τη διαπίστωση ότι δεν έγινε ουσιαστική χρήση του επίμαχου σήματος κατά την έννοια του άρθρου 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', και παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009, ως προς τα «συμπληρώματα διατροφής για μη ιατρική χρήση».
- 80 Συναφώς, κατά τον αναιρεσείοντα, η εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου με τις σκέψεις 43 και 46 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης είναι αντιφατική, καθόσον, αφενός, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε συνοπτικώς ότι το γεγονός ότι ο όρος «cystus» γράφεται με το γράμμα «y» δεν αρκούσε για να αποδείξει τη χρήση του ως σήματος. Όμως, αφετέρου, το Γενικό Δικαστήριο κατέληξε ότι, με βάση αυτή την επιχειρηματολογία, το τμήμα προσφυγών δεν υπέπεσε σε πλάνη καθόσον έκρινε ότι το οικείο κοινό αντιλαμβάνεται τον όρο «cystus» ως περιγραφική ένδειξη που παραπέμπει στην ονομασία του φυτού cistus και όχι ως σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 81 Η αιτιολογία που παρέθεσε το Γενικό Δικαστήριο είναι, κατά τα λοιπά, ανεπαρκής, δεδομένου ότι δεν εξέθεσε τους λόγους για τους οποίους η συγκεκριμένη φύση της χρήσης του επίμαχου σήματος δεν πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', και παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009. Συγκεκριμένα, δεδομένου ότι το σήμα αυτό έχει καταχωρισθεί, μεταξύ άλλων, για «συμπληρώματα διατροφής για μη ιατρική χρήση» της κλάσης 30 του Διακανονισμού της Νίκαιας, πρέπει να υποθεθεί ότι έχει διακριτικό και όχι περιγραφικό χαρακτήρα ως προς τα προϊόντα αυτά.
- 82 Το EUIPO και η LR Health & Beauty Systems υποστηρίζουν ότι ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 83 Όσον αφορά το πρώτο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, υπενθυμίζεται ότι «ουσιαστική χρήση» σήματος υφίσταται όταν αυτό χρησιμοποιείται σύμφωνα με τη βασική του λειτουργία, που είναι η εγγύηση της ταυτότητας προέλευσης των προϊόντων ή υπηρεσιών για τα οποία καταχωρίστηκε, με σκοπό την εξεύρεση ή διατήρηση δυνατοτήτων πώλησης των εν λόγω προϊόντων και υπηρεσιών, αποκλείοντας τη συμβολική χρήση που αποσκοπεί μόνο στη διατήρηση των δικαιωμάτων που παρέχει το σήμα. Κατά την εκτίμηση του ουσιαστικού χαρακτήρα της χρήσης του σήματος πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το σύνολο των πραγματικών στοιχείων και περιστάσεων εκ των οποίων μπορεί να συναχθεί ότι έχει πράγματι γίνει εμπορική εκμετάλλευσή του, ιδίως δε η χρήση του σήματος που ευλόγως θεωρείται, στον οικείο οικονομικό τομέα, ότι μπορεί να συμβάλει στη διατήρηση ή κατάκτηση μεριδίων αγοράς υπέρ των προϊόντων ή των υπηρεσιών που προστατεύει το σήμα, η φύση των εν λόγω προϊόντων ή υπηρεσιών, τα χαρακτηριστικά της αγοράς, η έκταση και η συχνότητα χρήσης του σήματος (αποφάσεις της 11ης Μαρτίου 2003, Ansul, C-40/01, EU:C:2003:145, σκέψη 43, και της 17ης Μαρτίου 2016, Naazneen Investments κατά ΓΕΕΑ, C-252/15 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2016:178, σκέψη 56).
- 84 Ως προς τα ατομικά σήματα, η βασική αυτή λειτουργία συνίσταται στο να εγγυώνται στον καταναλωτή ή στον τελικό χρήστη την ταυτότητα προέλευσης του προϊόντος ή της υπηρεσίας που προσδιορίζεται από το σήμα, παρέχοντάς του τη δυνατότητα να διακρίνει, χωρίς πιθανότητα σύγχυσης, το εν λόγω προϊόν ή υπηρεσία από εκείνα που έχουν άλλη προέλευση. Ειδικότερα, για να μπορεί το σήμα να επιτελεί τη λειτουργία του ως ουσιώδους στοιχείου του συστήματος ανόθευτου ανταγωνισμού που η Συνθήκη επιδιώκει να καθιερώσει και να διατηρήσει, πρέπει να αποτελεί την εγγύηση ότι όλα τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες που προσδιορίζει έχουν κατασκευαστεί ή παρασχεθεί υπό τον έλεγχο μίας και μόνο επιχείρησης, η οποία φέρει την ευθύνη για την ποιότητά τους (απόφαση της 8ης Ιουνίου 2017, W. F. Gözze Frottierweberei και Gözze, C-689/15, EU:C:2017:434, σκέψη 41 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 85 Κατά συνέπεια, η προϋπόθεση για ουσιαστική χρήση σύμφωνα με τη βασική λειτουργία δεν πληρούται όταν η τοποθέτηση σήματος σε προϊόν ούτε συμβάλλει στην εξεύρεση αγοράς προς διάθεση του προϊόντος αυτού αλλά ούτε καν το καθιστά, προς το συμφέρον του καταναλωτή, διακριτό από τα προϊόντα άλλων επιχειρήσεων (πρβλ. απόφαση της 15ης Ιανουαρίου 2009, C-495/07, Silberquelle, EU:C:2009:10, σκέψη 21).
- 86 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι η επιχειρηματολογία του αναιρεσείοντος στηρίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης.
- 87 Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε, με τη σκέψη 43 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ότι, «βάσει του πλαισίου της», η χρήση του όρου «cystus» στις συσκευασίες των προϊόντων Pilots Friend Immunizer®, Immun44® Saft και Immun44® Kapseln γίνεται αντιληπτή από το κοινό ως περιγραφική του κύριου συστατικού των εν λόγω προϊόντων και όχι ως αποβλέπουσα στον προσδιορισμό της εμπορικής προέλευσης των προϊόντων αυτών.
- 88 Επιπλέον, με τη σκέψη 46 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο προσέθεσε ότι το τμήμα προσφυγών δεν υπέπεσε σε πλάνη καθόσον έκρινε ότι το οικείο κοινό αντιλαμβάνεται τον όρο «cystus» ως περιγραφική ένδειξη που παραπέμπει στην ονομασία του φυτού cistus και όχι ως σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 89 Επιπλέον, με τη σκέψη 47 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε ότι το στοιχείο «cystus» έχει «ασθενή διακριτικό χαρακτήρα».
- 90 Επομένως, όπως επισήμανε και η γενική εισαγγελέας με το σημείο 59 των προτάσεών της, το Γενικό Δικαστήριο δεν διαπίστωσε ότι το επίμαχο σήμα είχε περιγραφικό χαρακτήρα.
- 91 Πράγματι, το Γενικό Δικαστήριο διέκρινε μεταξύ, αφενός, της χρήσης του επίμαχου σήματος και, αφετέρου, της χρήσης του όρου «cystus», ο οποίος εκλαμβάνεται από το κοινό ως περιγραφικός του κύριου συστατικού των προϊόντων Pilots Friend Immunizer®, Immun44® Saft και Immun44® Kapseln. Λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας που μνημονεύεται στις σκέψεις 83 έως 85 της παρούσας απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο ορθώς προέβη στη διάκριση αυτή, δεδομένου ότι το σήμα δεν χρησιμοποιείται πάντοτε σύμφωνα με τη βασική του λειτουργία, που είναι η εγγύηση της ταυτότητας προέλευσης των προϊόντων ή υπηρεσιών για τα οποία καταχωρίστηκε.
- 92 Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, κατ' ουσίαν, κατόπιν εκτίμησης των πραγματικών περιστατικών και αποδεικτικών στοιχείων, ότι, υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υπόθεσης, το τμήμα προσφυγών ορθώς επισήμανε ότι ο αναιρεσείων δεν είχε κάνει χρήση του επίμαχου σήματος σύμφωνα με τη βασική λειτουργία του. Αντί του επίμαχου σήματος, ο αναιρεσείων χρησιμοποίησε τον όρο «cystus» ως περιγραφικό του κύριου συστατικού των εν λόγω προϊόντων.
- 93 Κατά τα λοιπά, το ζήτημα αν ο αναιρεσείων έκανε χρήση του επίμαχου σήματος σύμφωνα με τη λειτουργία μιας ένδειξης προέλευσης ή χρησιμοποίησε τον όρο «cystus» στις συσκευασίες των οικείων προϊόντων εμπίπτει στην εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών και, ως εκ τούτου, μόνο σε περίπτωση παραμόρφωσης δύναται να αποτελέσει αντικείμενο αναιρέσεως, σύμφωνα με τη νομολογία που μνημονεύθηκε στη σκέψη 51 της παρούσας απόφασης. Στο πλαίσιο όμως του πρώτου σκέλους του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, ο αναιρεσείων δεν ισχυρίστηκε ότι το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε τα πραγματικά περιστατικά και τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίστηκαν ενώπιόν του.
- 94 Υπό τις συνθήκες αυτές, το πρώτο αυτό σκέλος πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.
- 95 Το δεύτερο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, σχετικά με την υποχρέωση αιτιολόγησης, στηρίζεται στην παραδοχή ότι το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι το επίμαχο σήμα ήταν περιγραφικό όσον αφορά τα οικεία προϊόντα. Όπως, όμως, προκύπτει από την εξέταση του πρώτου σκέλους του λόγου αυτού, η παραδοχή αυτή είναι εσφαλμένη.

- 96 Επιπλέον, το Γενικό Δικαστήριο εξέθεσε, με τις σκέψεις 39 έως 49 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, τους λόγους για τους οποίους έκρινε ότι δεν έγινε ουσιαστική χρήση του σήματος στην Ένωση, κατά την έννοια του άρθρου 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', και παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009, για τα προϊόντα Pilots Friend Immunizer®, Immun44® Saft και Immun44® Kapseln.
- 97 Υπό τις συνθήκες αυτές, το εν λόγω δεύτερο σκέλος πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο και, κατά συνέπεια, ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

Επί του τρίτου λόγου αναιρέσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 98 Ο αναιρεσείων παραπέμπει στις σκέψεις 23 έως 25 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης και υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κατά την ερμηνεία του άρθρου 75, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 207/2009, καθόσον το τμήμα προσφυγών αποφάνθηκε επί της συνδρομής απόλυτου λόγου απαραδέκτου της καταχώρισης διαπιστώνοντας τον περιγραφικό χαρακτήρα του επίμαχου σήματος, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 32 και 34 της προσβαλλόμενης απόφασης. Αντιθέτως προς όσα διαπίστωσε το Γενικό Δικαστήριο, το τμήμα προσφυγών προέβη στην εκτίμηση αυτή στο πλαίσιο των εισαγωγικών παρατηρήσεων της προσβαλλόμενης απόφασης και όχι στο πλαίσιο της εξέτασης της συγκεκριμένης φύσης της χρήσης του επίμαχου σήματος.
- 99 Όμως ο αναιρεσείων δεν είχε τη δυνατότητα να τοποθετηθεί, κατά τη διαδικασία ενώπιον του τμήματος προσφυγών, επί της διαπίστωσης του περιγραφικού χαρακτήρα του επίμαχου σήματος. Κατά συνέπεια, το Γενικό Δικαστήριο όφειλε να έχει ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση λόγω προσβολής του δικαιώματος ακρόασης.
- 100 Το EUIPO και η LR Health & Beauty Systems αμφισβητούν το βάσιμο των επιχειρημάτων που προβάλλει ο αναιρεσείων.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 101 Με τις σκέψεις 23 έως 25 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε και απέρριψε το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου της προσφυγής που άσκησε πρωτοδίκως ο αναιρεσείων, το οποίο στηριζόταν σε προσβολή του δικαιώματος ακρόασης που καθιερώνει το άρθρο 75, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 207/2009. Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε ότι, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει ο αναιρεσείων, το τμήμα προσφυγών ουδόλως αποφάνθηκε επί της συνδρομής απόλυτων λόγων απαραδέκτου της καταχώρισης ούτε αμφισβήτησε τον διακριτικό χαρακτήρα του επίμαχου σήματος και ότι, εν πάση περιπτώσει, ο αναιρεσείων είχε τη δυνατότητα να τοποθετηθεί, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, επί του ζητήματος της ουσιαστικής χρήσης του συγκεκριμένου σήματος, περιλαμβανομένης κατ' ανάγκην και της φύσης της εν λόγω χρήσης, ως προς το σύνολο των σχετικών προϊόντων.
- 102 Ο αναιρεσείων προσάπτει κατ' ουσίαν στο Γενικό Δικαστήριο ότι προέβη σε εσφαλμένη ερμηνεία της προσβαλλόμενης απόφασης. Υποστηρίζει ότι το τμήμα προσφυγών αποφάνθηκε επί απόλυτου λόγου απαραδέκτου της καταχώρισης, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 207/2009, ως προς τον οποίο ο ίδιος δεν είχε την ευκαιρία να ακουστεί. Συναφώς, ο αναιρεσείων παραπέμπει στις σκέψεις 32 και 34 της προσβαλλόμενης απόφασης.
- 103 Με τη σκέψη 32 της εν λόγω απόφασης, το τμήμα προσφυγών διαπίστωσε ότι η «κοινή επιστημονική ονομασία ενός φυτού δεν συνιστά απλώς το όνομα του φυτικού γένους (και, κατά συνέπεια, το όνομα του προϊόντος υπό την ευρεία έννοια ή μια περιγραφική ένδειξη κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 207/2009), αλλά προσδιορίζει επίσης τα προϊόντα των

οποίων το βασικό συστατικό λαμβάνεται από φυτά του είδους αυτού» και ότι η εκτίμηση αυτή δεν αναιρείται ούτε από την εναλλαγή των γραμμάτων «i» και «y», τα οποία συχνά χρησιμοποιούνται αδιακρίτως στις λέξεις λατινικής προέλευσης.

- 104 Είναι αληθές ότι οι φράσεις αυτές θα μπορούσαν, ερμηνευόμενες μεμονωμένα, να δημιουργήσουν σύγχυση. Ωστόσο, όπως προκύπτει από τη σκέψη 29 της προσβαλλόμενης απόφασης, το τμήμα προσφυγών επισήμανε ότι η διαφορά μεταξύ των LR Health & Beauty Systems και του αναιρεσείοντος αφορούσε το ζήτημα αν ο τελευταίος είχε κάνει στην πράξη χρήση του επίμαχου σήματος σύμφωνα με τη λειτουργία μιας ένδειξης προέλευσης ή αν είχε χρησιμοποιήσει τον όρο «cystus» ως περιγραφική ένδειξη του κύριου συστατικού των εν λόγω προϊόντων.
- 105 Κατά συνέπεια, το τμήμα προσφυγών δεν έκρινε ότι, γενικώς, ο αναιρεσείων δεν μπορούσε να κάνει χρήση του επίμαχου σήματος. Εκτίμησε πάντως, μετά από εξέταση των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων, ότι, εν προκειμένω, ο όρος «cystus» είχε χρησιμοποιηθεί από αυτόν ως περιγραφική ένδειξη που παρέπεμπε στην ονομασία του φυτού cistus.
- 106 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει ο αναιρεσείων, η σκέψη 32 της προσβαλλόμενης απόφασης δεν μπορεί να ερμηνευθεί ως διαπίστωση του τμήματος προσφυγών σχετικά με τη συνδρομή απόλυτου λόγου απαραδέκτου της καταχώρισης.
- 107 Εκτός αυτού, με τις σκέψεις 33 και 34 της προσβαλλόμενης απόφασης, το εν λόγω τμήμα διευκρίνισε ότι η προσθήκη του συμβόλου «°» έπρεπε μάλλον να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ο αναιρεσείων γνωστοποίησε, εν τέλει, κατά τη διαφήμιση του προϊόντος, ότι έχει αποκτήσει δικαίωμα σήματος επί περιγραφικής ένδειξης.
- 108 Συναφώς, όπως επισήμανε και η γενική εισαγγελέας με το σημείο 85 των προτάσεων της, οι φράσεις αυτές συνιστούν μάλλον ερμηνεία της πληροφορίας που κοινοποίησε ο αναιρεσείων με τη χρήση του συμβόλου «°» παρά διαπίστωση του ίδιου του τμήματος προσφυγών ως προς το γεγονός ότι ο όρος «cystus» συνιστά, γενικώς, περιγραφική ένδειξη.
- 109 Υπό τις συνθήκες αυτές, διαπιστώνεται ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη κατά την ερμηνεία της προσβαλλόμενης απόφασης, καθόσον έκρινε ότι το τμήμα προσφυγών δεν είχε αποφανθεί επί της συνδρομής απόλυτου λόγου απαραδέκτου της καταχώρισης, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 207/2009.
- 110 Επομένως, ο τρίτος λόγος αναιρέσεως δεν μπορεί να ευδοκιμήσει.
- 111 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 112 Βάσει του άρθρου 184, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, όταν η αίτηση αναιρέσεως απορρίπτεται ως αβάσιμη, το Δικαστήριο αποφαινεται επί των δικαστικών εξόδων. Το άρθρο 138, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, το οποίο εφαρμόζεται στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου 184, παράγραφος 1, του ίδιου Κανονισμού, ορίζει ότι ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.
- 113 Δεδομένου ότι το EUIPO και η LR Health & Beauty Systems ζήτησαν την καταδίκη του αναιρεσείοντος στα δικαστικά έξοδα και ο τελευταίος ηττήθηκε, πρέπει αυτός να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.**
- 2) Καταδικάζει τον Georgios Pandalis στα δικαστικά έξοδα.**

(υπογραφές)